

Odvetniška zbornica Slovenije

Komisija za etiko

Odvetnica Živa Drol Novak – preds.

Odvetnica Tatjana Ahlin

Odvetnik mag. Dejan Gracer

Št. 1675/2020

Ljubljana, 11. 10. 2021

Mnenje

o skladnosti ravnanja odvetnika [REDAKTIRANO] z načeli in pravili Kodeksa odvetniške poklicne etike

Komisija za etiko Odvetniške zbornice Slovenije je v skladu s 6. pravilom Kodeksa odvetniške poklicne etike, na podlagi prijave [REDAKTIRANO], obravnavala ravnanje odvetnika ter

sprejela stališče,

*da je odvetnik [REDAKTIRANO] s tem, ko je v svoji pisarni posnel izjavo mladoletnega otroka in jo uporabil kot dokaz na sodišču, **kršil 8. in 15. člen**, s tem ko je mladoletnemu otroku v podpis predložil pooblastilo in takšno podpisano pooblastilo predložil v postopku, **kršil 15. člen**, s podajanjem žaljivih navedb o delovanju sodišča in vzgojnega zavoda v svojih vlogah **kršil prvi odstavek 8., 15., 18. in tretji odstavek 43. člena**, z demagoškimi navedbami v vlogah pa **kršil tudi tretji odstavek 20. člena Kodeksa odvetniške poklicne etike**.*

Obrazložitev:

[REDAKTIRANO] (v nadaljevanju: prijavitelj) je dne 14. 10. 2020 na Odvetniško zbornico Slovenije podal prijavo zoper odvetnika [REDAKTIRANO] (v nadaljevanju: odvetnik). Prijavitelj navaja, da odvetnik zastopa njegovo bivšo ženo v postopku zaradi predodelitve mld. otroka v vzgojo in varstvo. Odvetnik je zoper prijavitelja

vložil kazensko ovadbo, kateri je priloženo pooblastilo 11-letnega sina, prav tako se v tožilskem spisu nahaja posnetek in prepis pogovora med odvetnikom in prijaviteljevim mld. sinom. Iz posnetka je razvidno, da je otrok vidno zmeden, sprašuje kaj in kako mora povedati in se obrača stran od snemalne naprave, ker mu nekdo šepeta, kaj naj pove. Nadalje prijavitelj navaja, da se odvetnik neprimerno izraža tudi v vlogah za sodišče, kjer sodišču očita krivdo za spolno zlorabo mld. otroka, ki naj bi jo ta doživel v vzgojnem zavodu, prav tako odškodninske zahtevke vlaga zoper osnovno šolo, ki jo obiskuje mld. sin. Prijavitelj meni, da odvetnik takšnih postopkov brez njegove vednosti ne sme sprožati. Prijavi je prijavitelj predložil kopijo predloga za izdajo začasne odredbe, ki jo je po pooblastilu prijaviteljeve bivše žene, matere mld. otroka, pripravil odvetnik.

Odvetnik v pojasnilu z dne 30. 10. 2020 navaja, da je kazensko ovadbo zoper prijavitelja vložil zaradi okoliščin, ki so kazale na sum, da je prijavitelj zoper mld. sina storil kaznivo dejanje. Odvetnikov namen je bil zaščita otroka. Pri njegovi izpovedbi, ki je posneta, otroku ni bilo nič diktirano. V vlogah se ne izraža neprimerno, pač pa uporablja pravna sredstva, ki so mu na voljo za zaščito interesov njegove stranke. Meni, da je potrebno spolne zlorabe otrok in otrokova opozorila v zvezi s tem jemati skrajno resno in odgovorno, otroka pa nemudoma zaščititi.

Prijavitelj je Odvetniški zbornici dne 15. 2. 2021 posredoval dodatna dokazila, in sicer dopis Varuha človekovih pravic z dne 21. 7. 2020, sklep Okrožnega sodišča v Ljubljani, z dne 10. 11. 2020, pritožbo odvetnika zoper sklep o zavrnitvi začasne odredbe, z dne 19. 11. 2020 in predlog za izvršbo zoper prijavitelja.

Namestnik disciplinskega tožilca je prijavo zavrnil, saj ni mogoče utemeljeno sklepati, da je odvetnik kršil svojo dolžnost pri opravljanju odvetniškega poklica.

Prijavitelj je po seznanitvi z odločitvijo namestnika disciplinskega tožilca o zavrženju prijave na Odvetniško zbornico naslovil dopis o nestrinjanju z odločitvijo ter novo prijavo, v kateri povzema v bistvenem enake navedbe, kot izhajajo iz prvotne prijave. Odvetniška družba Maučec in Krebelj, o.p., d.o.o., ki zastopa prijavitelja, je Odvetniško zbornico dne 14. 6. 2021 obvestila, da se pridružujejo stališču njihove stranke in da menijo, da je ravnanje odvetnika etično sporno.

Odvetnik je v odgovoru z dne 22. 7. 2021 ponovil dotedanje navedbe.

Komisija za etiko je ob skrbni presoji prijave, pojasnil odvetnika ter predloženih listin v tej zadevi mnenja, da je odvetnik kršil pravila in načela Kodeksa odvetniške poklicne etike iz v nadaljevanju navedenih razlogov.

Prvi odstavek 8. člena KOPE določa, da naj odvetnik pri svojem delu skrbi, da ohrani osebno čast in čast odvetniškega poklica. Tudi v življenju in delu, ko ne

opravlja odvetniške dejavnosti, naj se varuje, da ne bi škodoval ugledu odvetništva. Skladno s 15. členom KOPE naj se odvetnikova pravniška in splošna kultura pokaže v vsem njegovem poklicnem delu, v njegovih nastopih, vlogah in govorih ter v stikih s strankami in kolegi, sodnimi in drugimi organi. 18. člen KOPE odvetnika napotuje, naj pri svojem odvetniškem delu varuje ugled sodišč in oblastvenih organov. Njegova dolžnost je krepiti zaupanje javnosti v njihovo delo. Zato naj ne daje žaljivih ali omalovažujočih izjav o delu teh organov in njihovih odločitvah. Tudi svoje stranke naj napotuje na spoštljiv odnos. Skladno s tretjim odstavkom 20. člena KOPE naj odvetnik ne izkrivlja dejanskih in pravnih ocen in naj ne nastopa demagoško. Skladno s tretjim odstavkom 43. člena KOPE odvetnik zvestobi do stranke ne sme podrediti svojega osebnega in poklicnega poštenja. Nikdar naj ne izgubi samostojnosti in objektivnosti pri svojem delu. Vedno naj ostane dostojen, vljuden in stvaren do nasprotne stranke in njenega zastopnika ter do sodnih in drugih državnih organov.

Komisija za etiko uvodoma izpostavlja, da je odvetnik skladno z 41. členom KOPE res dolžan vestno in požrtvovalno zastopati in zagovarjati stranko tako, da uporabi zanjo vsa možna in dopustna zakonita sredstva. Odvetnik je z namenom zastopanja koristi svojih strank pri svojem zastopanju lahko primerno oster, pri zagovarjanju svojih stališč pa vztrajen. Vendar pa komisija za etiko v konkretnem primeru ugotavlja, da je odvetnik to obveznost zastopanja strankinih interesov prestopil na način, da njegovega ravnanja ni mogoče umestiti v okvir 41. člena KOPE, pač pa predstavlja kršitev drugih določb KOPE.

Odvetnik v svojem predlogu za izdajo začasne odredbe in v pritožbi zoper sklep o zavrnitvi začasne odredbe podaja žaljive izjave o delu sodišča. V predlogu za izdajo začasne odredbe odvetnik sodišču očita, da je prav zaradi odločitve sodišča prišlo do zlorabe mld. otroka, kar odvetnik ponazori s pretirano nazornimi in žaljivimi primeri. Nadalje odvetnik v pritožbi sodnici očita, da je obravnavo vodila, kot da spolne zlorabe nad mladoletno osebo ni bilo, da ni pridobila podatkov iz kazenskega spisa, da je ogrozila potek predkazenskega postopka in, da ni zaščitila mladoletnega otroka. Odvetnikove navedbe v njegovih pisanjih so mestoma povsem demagoške, ne dosegajo pričakovane ravni pravnega izražanja in so po prepričanju komisije v nasprotju s tretjim odstavkom 20. člena KOPE. Odvetnik tudi vzgojnemu zavodu očita, da preprečuje otrokove stike, čeprav se zavod s takšnim ravnanjem drži sodne odločbe. Hkrati vzgojnemu zavodu očita, da dopušča spolne zlorabe mld. otroka. Takšnega izražanja ni mogoče utemeljiti z zastopanjem interesov stranke oziroma zvestobo do stranke, saj odvetnik tej ne sme podrediti svojega osebnega in poklicnega poštenja, niti ne izgubiti samostojnosti in objektivnosti pri svojem delu. Odvetnikovo izražanje v njegovih vlogah ni skladno z njegovo obveznostjo iz tretjega odstavka 43. člena KOPE, da ostane dostojen, vljuden in stvaren do nasprotne stranke in njenega zastopnika ter do sodnih in drugih državnih organov, v konkretnem primeru sodišča, vzgojnega zavoda in imenovane izvedenke. Odvetnikovo nestrinjanje z vodenjem

postopka in z odločitvijo v konkretnem primeru prav tako ni razlog za žaljive trditve o sodnici in delu sodišča v pritožbi. Za presojo pritožbenih navedb je pristojno višje sodišče, ki bo v primeru ugotovljenih nepravilnosti tudi ustrezno ukrepalo. Komisija tako meni, da je takšno izražanje v nasprotju z odvetnikovo dolžnostjo ohranjanja časti odvetniškega poklica, kot jo določa prvi odstavek 8. člena KOPE, dolžnostjo vzdrževanja pravniške in splošne kulture pri njegovem poklicnem delu, kot jo določa 15. člen KOPE in dolžnostjo iz 18. člena KOPE, naj ne daje žaljivih ali omalovažujočih izjav o delu organov in njihovih odločitvah.

Komisija za etiko kot posebej sporno vidi odvetnikovo snemanje otrokove izpovedbe, kar odvetnik tudi sam priznava. Snemanje izjave mladoletnega otroka v prostorih odvetnikove pisarne predstavlja nedopusten pritisk na otroka. Snemanje brez soglasja osebe, katere izjavo se snema, že samo po sebi predstavlja protipravno ravnanje, v konkretnem primeru pa je snemana oseba otrok, ki naj bi bil celo spolno zlorabljen. Odvetnik kot pravni strokovnjak je seznanjen, da je pridobivanje izjav od mladoletnih otrok v sodnih postopkih podvrženo posebni skrbnosti in pravilom, ki so namenjena zaščititi otrok, ki so v takšnih postopkih še posebej ogroženi. Že sama prisotnost otroka v odvetnikovi pisarni za otroka predstavlja stresno okoliščino, še toliko bolj, če mora tam nato ob odvetnikovi prisotnosti podajati izjave.

Izvedenka psihoterapevtka, ki je bila imenovana v sodnem postopku, se je v svojem izvedenskem mnenju izrecno opredelila do snemanja otroka s strani odvetnika. Izvedenka v tem vidi zlorabo otroka, saj gre za zasliševanje na neprimeren in nestrokoven način s strani materinega odvetnika. Ob tem izvedenka opozarja, da otrok ne razume pravnega pouka glede posledic, če ne govori resnice. Komisija za etiko soglaša z izvedenkinim mnenjem o tem, da takšno snemanje predstavlja nedopusten poseg v otrokove pravice.

Četudi je bil odvetnikov namen pri pridobivanju sporne izjave dokazovanje domnevnega kaznivega dejanja, je poseg v otrokove osebne pravice tu tako močan, da kršitve s tem ciljem ni mogoče opravičevati. Komisija kot posebej sramotno vidi tudi ravnanje odvetnika, ki je tako pridobljeno otrokovo izjavo nato predložil kot dokaz v sodnem postopku. Odvetnik v svojih pojasnilih navaja, da naj bi otrok v času obiska v njegovi pisarni sam začel govoriti o spolnih zlorabah. Komisija za etiko ugotavlja, da bi bil v tem primeru odvetnik skladno z 17. členom KOPE, ki določa, naj odvetnik ne prevzema zastopstva v zadevah, v katerih bi utegnil biti poklican za pričo, dolžan odkloniti zastopanje. Odvetnikovo ravnanje snemanja mld. otroka v prostorih njegove pisarne je po mnenju komisije za etiko tako v nasprotju z odvetnikovo dolžnostjo varovanja časti odvetniškega poklica iz 8. člena KOPE ter dolžnostjo ohranjanja splošne kulture iz 15. člena KOPE.

Nedopustno je po mnenju komisije za etiko tudi dejstvo, da je odvetnik mladoletnemu otroku v podpis ponudil pooblastilo za zastopanje, takšno

pooblastilo pa nato predložil v sodnem postopku. Odvetnik kot pravni strokovnjak je nedvomno seznanjen z dejstvom, da mladoletnik ni polno poslovno sposoben in zato odvetnika ne more veljavno pooblastiti za zastopanje. Za podpis pooblastila je tako prisotjen otrokov zakoniti zastopnik, praviloma mama in oče. Zahteva po podpisu pooblastila predstavlja obliko nedopustnega pritiska na otroka. Odvetnikovo ravnanje je zato po mnenju komisije v nasprotju z dolžnostjo ohranjanja pravne in splošne kulture iz 15. člena KOPE.

Glede na vse navedeno je Komisija za etiko sprejela mnenje, da odvetnik s tem, ko je v svoji pisarni posnel izjavo mladoletnega otroka kršil 8. in 15. člen, s tem ko je mladoletnemu otroku v podpis predložil pooblastilo in takšno podpisano pooblastilo predložil v postopku, kršil 15. člen, s podajanjem žaljivih navedb o delovanju sodišča in vzgojnega zavoda v svojih vlogah kršil prvi odstavek 8., 15., 18. in tretji odstavek 43. člena, z demagoškimi navedbami v vlogah pa kršil tudi tretji odstavek 20. člena Kodeksa odvetniške poklicne etike.

*Komisija za etiko
Odvetnica Živa Drol Novak, l. r.
Odvetnica Tatjana Ahlin, l. r.
Odvetnik mag. Dejan Gracer, l. r.*